

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

XXIV.

AISTIVIALLISKOULUT.

16.

ALAMAINEN KERTOMUS

SUOMEN AISTIVIALLISKOULUJEN

TOIMINNASTA

LUKUVUONNA 1909—1910.

KOULUTOIMEN YLIHALLITUKSEN ANTAMA.

HELSINGISSÄ 1913.

KEISARILLISEN SENAATIN KIRJAPAINOSSA

Alamainen kertomus Suomen aistivalliskoulujen toiminnasta lukuvuonna 1909—1910, Koulutoimen Ylihallituksen antama.

I. Yleiskatsaus.

Noudattaen armollisella asetuksella maaliskuun 29 p:ltä 1904 vahvistettua aistivalliskoulujen työsuunnitelmaa on uusia oppilaita tämän lukuvuoden alussa vastaanotettu ainoastaan yli-ikäisten kuuromykkäin laitoksiin sekä Helsingin sokeainkouluun.

Kaikkien aistivalliskoulujen oppilasmäärä oli lukuvuonna 1909—10 yhteensä 817, näistä 580 kuuromykkäinkouluissa, 171 sokeainkouluissa sekä 66 tylsämielisten kouluissa.

Vastaavat luvut edelliseltä vuodelta ovat 879, 659, 158 ja 62.

Kuuromykkäinkouluihin otettujen oppilaiden koko lukumäärästä opetettiin 445 eli 77 % lasten kouluissa ja 135 eli 23 % yli-ikäisten kuuromykkien kouluissa.

Kuuromykkäin lasten kouluihin otetuista oppilaista sai 367 eli 82 % opetusta puhemetoodin mukaan, kun taas 78 eli 18 % opetettiin kirjoitusmetoodin mukaan.

Opetuskieleen nähden oli kuuromykkäistä oppilaista 501 eli 86 % suomenkielisisä kouluissa sekä 79 eli 14 % ruotsinkielisisä.

Sokeainkoulujen oppilaista oli 119 eli 70 % lasten kouluissa, kun taas 52 eli 30 % opetettiin täysikasvuisten laitoksissa.

Kouluihin otettujen sokeiden koko lukumäärästä sai 162, vastaten 95 %, opetusta suomenkielellä sekä 9 eli 5 % opetusta ruotsinkielellä.

Tylsämielisten koulun oppilaat jakaantuivat koulun eri kieliosastojen kesken siten, että 51 opetettiin suomeksi ja 15 ruotsiksi.

Aistivalliskoulujen koko oppilasmäärästä sai 806 eli 93 %, opetusta valtion laitoksissa, kun taas 65 eli 7 % opetettiin valtion avustamissa yksityiskouluissa.

Tehdystä alamaisesta esityksestä on Keisarillinen Senaatti, Kirkollisasiain Toimituskunnan kirjelmän mukaisesti 12 p:ltä marraskuuta 1909, Kuopion kuuromykkäinkouluun syyslukukauden alusta vuonna 1906 perustetun rinnakkaisluokan jatkuvaa ylläpitämistä varten lukuvuodeksi 1909—10 myöntänyt 6,225 markkaa.

Armollisella määräyksellä joulukuun 4 p:ltä 1909 on Hänen Keisarillinen Majesteettinsa Kurikan pitäjässä toimivan yli-ikäisten kuuromykkien koulun

jatkuvaa ylläpitämistä varten myöntänyt sanotulle laitokselle vuotuisen 5,000 markan valtioavun maksettavaksi vuoden 1910 loppuun ehdoilla, jotka aikaisemman samaksi ajaksi myönnetyn valtioavun nauttimiseksi on vahvistettu.

Kirkollisiasiain Toimituskunnalta Ylihallitukselle saapuneen kirjelmän mukaisesti elokuun 20 p:ltä 1910 on Keisarillinen Senaatti vahvistanut yleisten rakennusten Ylihallituksen laatiman 215,000 markkaan päättyvän ehdotuksen uutisrakennuksiksi Perttulan tylsämielisten koulua varten sekä käsenyt sanotun Ylihallituksen sen mukaisesti teettämään työn.

Ylihallituksen tekemästä alamaisestä esityksestä on Keisarillinen Senaatti, Kirkollisiasiain Toimituskunnan kirjelmän mukaisesti elokuun 20 p:ltä 1910, määrännyt Turun, Kuopion ja Mikkelin kuuromyökkäinkouluille kullekin 1,800 markkaa sitä varten, että mainituissa oppilaitoksissa lukuvuonna 1910—1911 ylläpidettäisiin kuuromyökkäinkoulujen uudestijärjestämisestä maaliskuun 29 p:ltä 1904 annetun asetuksen määräämiä ylimääräisiä luokkia.

Siviilitoimituskunnalta Ylihallitukselle saapuneen kirjelmän mukaisesti toukokuun 12 p:ltä 1910 on Hänen Keisarillinen Majesteettinsa myöntänyt »Sokeiden ystävien Kuopion haaraosasto» nimiselle yhdistykselle tämän mainitussa kaupungissa toimivan täysikasvuisten sokeiden työkoulun jatkuvaa ylläpitämistä varten vuotuisen 12,000 markan määrärahan maksettavaksi neljän vuoden aikana, vuoden 1910 alusta lukien.

Ylihallituksen tekemästä alamaisestä esityksestä on Kirkollisiasiain Toimituskunnan kirjelmän mukaisesti marraskuun 12 p:ltä 1910 Helsingin sokeainkoulun johtaja oikeutettu vastaanottamaan laitokseen enintään 23 uutta oppilasta.

Kirkollisiasiain Toimituskunnan kirjelmän mukaisesti huhtikuun 8 p:ltä 1910 on Keisarillinen Senaatti painokoneen ja stereotypeerauslaitteen ostamiseksi Helsingin sokeainkouluun sokeainkirjoituksen painamista varten Braille'n järjestelmän mukaan myöntänyt 2,500 markkaa.

Tehdystä alamaisestä esityksestä on Keisarillinen Senaatti, Kirkollisiasiain Toimituskunnan kirjelmän mukaisesti marraskuun 12 p:ltä 1909, myöntänyt johtaja E. J. K. Luomalle hänen julkaisemansa »Lyhyt Raamatunhistoria kuuromykille» nimisen oppikirjan laatimisesta tekijäpalkkiota 500 markkaa.

Samanlaisen tekijäpalkkion, suuruudeltaan 800 markkaa, on Keisarillinen Senaatti, Kirkollisiasiain Toimituskunnan kirjelmän mukaan maaliskuun 10 p:ltä 1910, myöntänyt opettaja G. J. Pesoselle hänen laatimastaan »Luonnontieteen Oppikirjasta kuuromykille».

Kirkollisiasiain Toimituskunnan kirjelmän mukaan toukokuun 26 p:ltä 1910 on johtaja A. J. Savolainen laatimansa »Raamatun kertomuksia kuuromyökkäinkouluja varten» nimisen oppikirjan julkaisemiseksi saanut Keisarilliselta Senaatilta painatusapua 550 markkaa.

Kirkollisiasiain Toimituskunnan kirjelmän mukaan elokuun 6 p:ltä 1910 on Keisarillinen Senaatti Ylihallituksen esityksestä sallinut, että Turun, Kuopion ja Oulun kuuromyökkäinkoulujen vastaanottoluokkien oppilasmäärä saadaan lähinnä tapahtuvassa uusien oppilaiden vastaanotossa korottaa 35:ksi ja että Turun ja Kuopion kuuromyökkäinkouluissa perustetaan yksi sekä Oulun kuuromyökkäinkoulussa kaksi rinnakkaisluokkaa koulujen varsinaisiin vastaanottoluokkiin,

kukin rinnakkaisluokka tarkoitettuna 12 oppilaalle, minkä ohella näin lisääntyvän oppilasmäärän ruuanpidosta ja opetuksesta johtuvia menoja varten on puheena olevan kalenterivuoden loppuosaksi määrätty, Turun ja Kuopion kuuro-nykkäinkouluille 3,041 markkaa ja Oulun kuuromykkäinkoululle 5,541 markkaa.

Lukuvuoden 1906—07 alusta saakka Kuopion kuuromykkäinkoulussa toimivan rinnakkaisluokan ylläpitämiseksi lukuvuonna 1910—11 on Keisarillinen Senaatti, Kirkollisasiain Toimituskunnan kirjelmän mukaan elokuun 20 piltä 1910, määrännyt 6,225 markkaa.

Tehdystä anomuksesta on Ylihallitus katsonut hyväksi sallia, että osanottajille siihen jatkokurssiin, joka kesäloman aikana 1910 pannaan Mikkelin kuuromykkäinkoulussa toimeen laitoksen entisille oppilaille, saadaan järjestää asunto koulun asumalaitoksessa ja ilman eri korvausta antaa ruokaa laitoksen ruokapöydässä, kuitenkin ehdolla, ettei koulun ruuanpitoon tule tämän kautta käytetyksi enemmän varoja kuin menosäännössä on varattu.

Vuoden 1910 kuuntelumäärärahan, joka on tarkoitettu jaettavaksi maan aistivalliskoulujen opettajatoimiin valmistuville henkilöille, on Ylihallitus jakanut siten, että opettajatar Josefiina Halme sekä opettajatar kokelaat Ellen Drake ja Elsa Widbom ovat kukin saaneet 200 markkaa, opettajakokelas Veikki V. Janhonen 300 markkaa, opettajatar kokelaat Elsa Reinilä, Anna Rissanen ja Aino Räsänen samoin kuin opettajakokelas O. A. Myyryläinen kukin 400 markkaa sekä opettaja Hannes Hetemäki 500 markkaa.

Samana vuoden matka-avun aistivalliskoulujen johtajille, opettajille ja opettajattarille on Keisarillinen Senaatti jakanut siten, että Mikkelin kuuro-nykkäinkoulun opettajatar Laina Järvinen on saanut 350 markkaa, Porvoon kuuromykkäinkoulun opettajatar Maria Andersén ja Kuopion kuuromykkäinkoulun asumalaitoksen johtajatar Ida Dahlström kumpikin 600 markkaa, Oulun kuuromykkäinkoulun opettajatar Stiina Sellman 700 markkaa sekä Perttulan tylsämielisten lasten kasvatuslaitoksen opettajatar Agnes Maria Björklund 750 markkaa.

Vuodelta 1909 jääneen osan kuuntelumäärärahasta henkilöille, jotka haluavat valmistua maan kuuromykkäinkoulujen opettajiksi, on Ylihallitus jakanut siten, että opettajatar Josefiina Halme on saanut 300 markkaa sekä opettajakokelaat V. V. Janhonen, Elsa Reinilä, Aino Rissanen, Aino Räsänen, O. A. Myyryläinen ja Elsa Widbom kukin 200 markkaa.

II. Eri koulut.

Porvoon kuuromykkäinkoulu.

Vastaanotto- ja koelaitos. Puhekoulu kuuromykille lapsille ruotsinkielisistä kodeista. Sisä- ja ulko-oppilaslaitos.

Koulu on lukuvuoden kuluessa työskennellyt neljänä ylenevänä luokkana, käsittäen 2:sen, 4:nnen, 6:nnen ja 8:nnen vuoden ryhmät. Ensimmäinen luokka, joka on koe- ja ääntämislukokana, on ollut jakaantuneena kahdeksi rinnakkais-

osastoksi. Oppilaita on ollut 55, näistä 28 poikaa ja 27 tyttöä. Asumalaitoksessa on tilaa yhteensä 20 oppilaalle.

Uusia oppilaita ei ole tänä vuonna otettu.

Koulun menosääntö on vahvistettu 52,910 markaksi.

Johtajantointa on hoitanut johtaja, filosofian kandidaatti K. O. Wichmann.

Valtakirjat hoitamiinsa toimiin ovat Ylihallitukselta saaneet koetteeksi määrättyt opettaja V. V. V. Wahlbeck ja opettajatar Anna Andersén.

Kouluneuvoston jäseninä ovat toimineet: piispa H. Råbergh (puheenjohtaja), konsulinrouva H. Söderström, lehtori R. Lindblad, ylikontrollööri A. Mallén ja neiti A. Rosenkampff.

Turun kuuromykkäinkoulu.

Vastaanotto- ja koelaitos. Puhekoulu kuuromykille lapsille suomenkielisistä kodeista.

Sisä- ja ulko-oppilaslaitos.

Koulussa on tänä lukuvuonna ollut toimessa ensimmäinen luokka, joka on ollut koe- ja ääntämisluokkana sekä jakaantuneena neljäksi rinnakkaisosastoksi, käsittäen toisen vuosikurssin oppilaita, kaksi luokkaa, kumpikin kahtena rinnakkaisosastona ja käsittäen 4:n ja 6:n vuosikurssin oppilaita, sekä luokat VII ja VIII, kumpikin kurssiltaan yksivuotinen. Koko oppilasmäärä on ollut 106, näistä poikia 58 ja tyttöjä 48. Asumalaitoksessa on tilaa 40 sisäoppilaalle. Uusia oppilaita ei ole kouluun otettu.

Laitoksen menosääntö vuodeksi 1910 on vahvistettu 94,910 markaksi.

Johtajantointa on hoitanut johtaja, varapastori A. E. Nordman.

Kun saattoi odottaa, ettei määräraha lääkäreitä ja lääkkeitä varten riittäisi, on vajauksen täyttämiseksi Kirkollisasiain Toimituskunnan kirjelmän mukaan lokakuun 8 p:ltä 1909 myönnetty 500 markkaa.

Armollisen kirjeen mukaan tammikuun 21 p:ltä 1910 on koulun emännöitsijälle, neiti Ebba Wulffille suotu henkilökohtainen palkanlisäys, suuruudeltaan 100 markkaa vuodessa, tammikuun 1 p:stä 1909 lukien.

Kouluneuvoston jäseninä ovat toimineet: tuomiorovasti J. Hedberg (puheenjohtaja), maisteri S. Rosengren, rouva A. Rydman ja tri E. J. Horelli.

Mikkelin kuuromykkäinkoulu.

Kirjoituskoulu kuuromykille lapsille suomenkielisistä kodeista.

Koulussa on lukuvuoden aikana ollut toimessa 2 luokkaa, kumpikin jaettuna kahdeksi rinnakkaisosastoksi ja vastaten puhekoulujen 4:tta ja 6:tta vuosikurssia, sekä kaksi ylenevää luokkaa, käsittäen 6:n ja 7:n vuosikurssin oppilaita, jota paitsi lukuvuoden kuluessa on ylläpidetty erityistä apuluokkaa heikkolahjaisille oppilaille. Koko oppilasmäärä on ollut 64, näistä poikia 39 ja tyttöjä 25. Asumalaitoksessa on tilaa 20 lapselle. Uusia oppilaita ei ole tänä vuonna siirretty tänne puhekoulujen koeluokilta.

Laitoksen menosääntö vuodeksi 1910 on vahvistettu 59,570 markaksi.

Määrärahaan ruuanpitoa ja täysihoitoa varten vuodeksi 1909 on Valtiovarain Toimituskunnan kirjelmän mukaan joulukuun 7 p:ltä 1909 määrätty lisäksi 1,600 markkaa.

Johtajantointa on hoitanut johtaja, opettajakandidaatti A. I. Savolainen.

Kouluneuvoston jäseninä ovat toimineet: tri E. A. Hillbom, vankilanjohtaja J. G. Myhrberg, kirkkoherra J. V. Vallinheimo sekä rouvat H. Sahlan ja A. Sahlstén.

Kuopion kuuromykkäinkoulu.

Vastaanotto- ja koelaitos. Puhekoulu kuuromykille lapsille suomenkielisistä kodeista.
Sisä- ja ulko-oppilaslaitos.

Koulussa on lukuvuoden kuluessa ollut toimessa ensimmäinen luokka, joka on ollut koe- ja ääntämisluokkana sekä jakaantuneena kolmeksi rinnakkaisosastoksi, käsittäen toisen vuosikurssin oppilaita, toinen luokka, jaettuna kolmeksi rinnakkaisosastoksi, käsittäen neljännen vuosikurssin oppilaita, kaksiosastoinen kolmas luokka kuudennen vuosikurssin oppilaille sekä kaksi ylenevää luokkaa, kurssiltaan yksivuotisia, käsittäen 7:n ja 8:n vuosikurssin oppilaita. Koko oppilasmäärä on ollut 122, näistä poikia 61 ja tyttöjä samoin 61.

Asumalaitoksessa on tilaa 40 sisäoppilaalle.

Laitoksen menosääntö vuodeksi 1910 on vahvistettu 92,515 markaksi.

Koulun johtajantointa on hoitanut johtaja Kust. Killinen.

Kouluneuvoston jäseninä ovat toimineet: rehtori U. W. Telén (puheenjohtaja), tri G. Forstén, kauppaneuvos I. Löf, neiti B. Stenius ja rouva J. Therman.

Pietarsaaren kuuromykkäinkoulu.

Koulu yli-ikäisille kuuromykille ruotsinkielisistä kodeista ja kirjoituskoulu kuuromykille lapsille ruotsinkielisistä kodeista.

Koulussa on lukuvuonna ollut toimessa yli-ikäisten kuuromykkien osasto, jossa on ollut kaksi luokkaa, kumpikin kurssiltaan kaksivuotinen, sekä neliluokkainen osasto niille oppilaille, jotka on tänne siirretty Porvoon koeluokalta. Saatavissa oleviin opettajavoimiin nähden on käynyt välttämättömäksi antaa eräissä oppiaineissa molempien osastojen oppilaille yhteistä opetusta. Oppilasmäärä on lukuvuonna ollut 24, näistä poikia 18 ja tyttöjä 6, kaikki oppilaat otettuina koulun yhteydessä olevaan asumalaitokseen.

Laitoksen menosääntö vuodeksi 1910 on vahvistettu 36,080 markaksi.

Laitoksen johtajantointa on hoitanut johtajatar M. Kahelin.

Vakinaisen toimen on koulussa saanut opettaja Petter Cederberg, joka on syyskuun 24 p:nä 1909 määrätty kahtena koevuonna hoitamaan opettajantointa käsitöissä y. m. kuitenkin velvollisuudella ottaa tarjouksen mukaan vastaan samallaisen opettajantoinen myös jossakin muussa aistiviallisten koulussa.

Kouluneuvoston jäseninä ovat toimineet: tri, rouva Elisabeth Backman (puheenjohtaja), apteekkari K. L. Candolin, pastori J. Arvonen, pankinjohtaja V. Nyman ja tullinhoitaja F. V. Englund.

Jyväskylän kuuromykkäinkoulu.

Koulu yli-ikäisille kuuromykille suomenkielisistä kodeista.

Koulussa on lukuvuoden kuluessa ollut toimessa kaksi rinnakkaisosastoa, kummassakin neljä luokkaa, joiden kurssit ovat olleet yksivuotisia. Oppilasmäärä on ollut 112, näistä miehiä 62 ja naisia 50, kaikki sijoitettuina täysihoitoon köteihin koulun paikkakunnalla.

Laitoksen menosääntö vuodeksi 1910 on vahvistettu 86,255 markaksi.

Sitä varten, että tuntimäärää suutarinammatin opetuksessa voitaisiin lisätä, on Kirkollisasiaiain Toimituskunnan kirjelmän mukaan maaliskuun 9 p:ltä 1910 myönnetty ylimääräisesti 360 markkaa.

Johtajantointa on hoitanut koulun johtaja, entinen kappalainen E. J. K. Luoma.

Koulun palveluksesta on kesäkuun 1 p:stä 1910 lukien eronnut käsitöiden opettajatar, rouva Helena Luoma, jolloin hänelle on myönnetty täysi eläke, suuruudeltaan 2,400 markkaa vuodessa.

Vakinaisen toimen on koulussa saanut opettajatar Elli Silvander, joka on kesäkuun 22 p:nä 1910 määrätty kahtena koevuonna olemaan käsitöiden opettajattarena tässä koulussa.

Kouluneuvoston jäseninä ovat toimineet: seminaarinjohtaja K. Raitio (puheenjohtaja), rouva Aurora Niemi, kirkkoherra K. Wanne, kauppias R. Ruth ja tri K. Rikala.

Oulun kuuromykkäinkoulu.

Vastaanotto- ja koelaitos. Puhekoulu kuuromykille lapsille suomenkielisistä kodeista.

Sisä- ja ulko-oppilaslaitos.

Laitoksessa on lukuvuoden kuluessa ollut toimessa koe- ja ääntämisluokka, jaettuna neljäksi rinnakkaisosastoksi ja käsittäen toisen vuosikurssin oppilaita, toinen luokka ja kolmas luokka, kumpikin kahtena rinnakkaisosastona, käsittäen 4:nnen ja 6:nnen vuosikurssin oppilaita, sekä kaksi kurssiltaan yksivuotista luokkaa, käsittäen 7:nnen ja 8:nnen vuosiryhmän oppilaita. Koko oppilasmäärä oli 84, näistä poikia 43 ja tyttöjä 41. Asumalaitoksessa on tilaa 40 oppilaalle. Uusia oppilaita ei ole tänä vuonna kouluun otettu.

Koulun menosääntö vuodeksi 1910 on vahvistettu 88,930 markaksi.

Johtajantointa on hoitanut v. t. johtaja, opettaja J. O. Korpela.

Vakinaisen toimen on koulussa saanut kansakoulunopettaja Hugo Mattias Rekola, joka on helmikuun 11 p:nä 1910 määrätty kahtena koevuonna hoitamaan opettajantointa tässä koulussa.

Valtakirjat hoitamiinsa virkoihin ovat Ylihallitukselta joulukuun 22 p:nä 1909 saaneet koetteeksi määrätty opettajattaret Eeva Reinilä ja Saimi Tolvanen sekä käsityönopettaja Samuli Paulaharju.

Kouluneuvoston jäseninä ovat toimineet: kauppias J. Illikainen, rouva Elin Pentzin, tri S. V. Liljebloom, rouva S. Lagus ja asessori J. A. Marnernaa.

Helsingin sokeainkoulu.

Koulu sokeille lapsille suomenkielisistä kodeista ja väliaikainen koulu sokeille lapsille ruotsinkielisistä kodeista.

Laitoksessa on lukuvuonna ollut toimessa suomenkielinen valmistava osasto, jaettuna kahteen luokkaan, suomenkielinen kouluosasto, jaettuna samoin kahteen luokkaan, sekä kaksiluokkainen käsityöosasto, kaikki luokat kurssiltaan kaksivuotisia. Tämän lisäksi on laitoksessa pidetty väliaikaista kouluosastoa ruotsinkielisille sokeille, jolloin nämä on jaettu yhteen valmistavaan ja kahteen koululuokkaan, ollen jokaisen kurssi kaksivuotinen. Käsityöopetusta on ruotsinkielisille oppilaille annettu vastaavilla suomenkielisillä käsityöluokilla. Laitoksen koko oppilasmäärä on ollut 69, näistä poikia 34 ja tyttöjä 35. Ruotsinkielisiä oli 9, nimittäin 5 poikaa ja 4 tyttöä. Kaikki oppilaat olivat sijoitettuina koulun asumalaitokseen. Lukuvuoden alussa otettiin kouluun 22 uutta oppilasta.

Laitoksen menosääntö vuodeksi 1910 on vahvistettu 75,360 markaksi.

Koulun johto on ollut johtajan, pastori K. Sipilän huostassa.

Armollisella kirjeellä tammikuun 21 p:ltä 1910 on apuopettajatar Ina Hoffrénille myönnetty henkilökohtaista vuotuista palkkionlisäystä 600 markkaa tammikuun 1 p:stä 1909 lukien.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet: tri, dosentti G. A. Nordman, vapaa-herratar A. af Schultén, tri, dosentti Alma Söderhjelm ja rouva Ilmi Hallstén.

Kuopion sokeainkoulu.

Koulu sokeille lapsille suomenkielisistä kodeista.

Laitoksessa on lukuvuoden kuluessa ollut toimessa valmistava osasto, jossa on ollut kaksi kurssiltaan yksivuotista luokkaa, sekä kouluosasto ja käsityöosasto, kummassakin kaksi luokkaa ja nämä kurssiltaan kaksivuotisia. Koko oppiaika on niinmuodoin kymmenen vuotta. Oppilaita on koulussa ollut kaikkiaan 50, näistä poikia 30 ja tyttöjä 20, kaikki sijoitettuina koulun asumalaitokseen. Uusia oppilaita ei ole tänä vuonna kouluun otettu.

Laitoksen menosääntö vuodeksi 1910 on vahvistettu 58,600 markaksi.

Koulun johtajantointa on hoitanut v. t. johtaja, opettaja G. A. Wuorela, jonka Keisarillinen Senaatti on maaliskuun 17 p:nä 1910 nimittänyt ja määrännyt laitoksen johtajaksi.

Koulun palveluksesta on lukuvuoden päättyessä eronnut asumalaitoksen johtajatar Athalia Petander, jolloin hänelle on Kirkollisasiain Toimituskunnan kirjelmän mukaan kesäkuun 29 p:ltä 1910 suotu täysi eläke, suuruudeltaan 2,700 markkaa, saman vuoden syyskuun 1 p:stä lukien.

Kouluneuvoston jäseninä ovat toimineet: rehtori U. W. Telén (puheenjohtaja), tri G. Forstén, kauppaneuvos I. Löf, neiti B. Stenius ja rouva J. Therman.

Perttulan kasvatuslaitos tylsämielisille lapsille.

Laitoksessa, jota nykyään hoidetaan valtion laitoksena, on lukuvuoden kuluessa ollut toimessa kaksiluokkainen valmistava osasto, neliluokkainen kouluosasto sekä työosasto, jossa on ollut 8 luokkaa eli oppilasryhmää. Koko oppilasmäärä on ollut 66, näistä poikia 40 ja tyttöjä 26, kaikki sisäoppilaina. Lukuvuonna on otettu laitokseen kaikkiaan 18 uutta oppilasta, jota vastoin 15 on eronnut.

Laitoksen menosääntö vuodeksi 1910 on vahvistettu 60,400 markaksi.

Johtajantointa on hoitanut johtaja, filosofianmaisteri E. L. Hedman.

Opettajatar Agnes Maria Björklund ja käsitöiden opettajatar Gerda Ottelia Mårtensson ovat Ylihallitukselta saaneet valtuutuksen olemaan opettajattaria tässä laitoksessa.

Kouluneuvoston jäseninä ovat toimineet: kirkkoherra O. Nyström, tri T. Wichmann, lehtorinrouva A. Bergman, rouva I. Moberg ja agronomi B. E. Kiiianlinna.

III. Yksityiset koulut.

Kurikan kuuromykkäinkoulu.

Koulu yli-ikäisille kuuromykillä suomenkielisistä kodeista.

Laitoksessa on lukuvuoden kuluessa opetettu 12 kuuromykkää, näistä 8 miestä ja 4 naista, kaikki sijoitettuina koulun asumalaitokseen. Lukuvuoden päättyessä päästettiin koulusta kolmivuotisen kurssin suorittaneina neljä miespuolista oppilasta.

Lukupäiviä on ollut 194, jolloin viikossa on ollut 34 työtuntia. Opetusaineisiin ovat kuuluneet uskonto (7 tuntia), äidinkieli (13 t.), kaunokirjoitus (2 t.), laskenta (4 t.), maantiede (2 t.), luonnonoppi (2 t.) ja käsityöt (4 t.). Opetusta annettaessa on käytetty yhdistettyä viittomis- ja kirjoitusmetodia.

Opetusta on hoitanut opettajatar E. Elfving miespuolisen veistonopettajan avulla. Laitoksen ylläpitämiseksi on leskirouva O. Södermanilla 5,000 markan suuruinen valtioapu.

Helsingin työkoulu sokeille miehille.

Oppilasmäärä on ollut 27, jakaantuneina kielen ja kykynsä mukaan eri osastoihin. Opetusaineita ovat olleet pistekirjoituksen lukeminen ja kirjoittaminen sekä muut kouluaineet, myös laulu ja voimistelu. Pääasiallisena opetuksena on kuitenkin ollut harjoitus sokeille sopivissa ammateissa.

Laitosta on johtanut neiti Alfhild von Zansen (kesäkuun 1 p:ään asti) ja pastorinrouva A. Sundvall. Opetustyöhön otti sitäpaitsi osaa 2 miespuolista ja 2 naispuolista opettajaa.

Laitosta ylläpitää yhdistys »Sokeiden ystävät», jolla sitä varten on valtiolta vuotuinen 12,000 markan suuruinen valtioapu ynnä joku määrä avustusta Helsingin kaupungin kunnalta. Yhdistyksen puheenjohtajana on vuonna 1910 toiminut entinen prokuraattori L. Kihlman.

Kuopion työkoulu täysi-ikäisille sokeille.

Lukuvuoden alussa otettiin laitokseen 7 uutta oppilasta, näistä miehiä 3 ja naisia 4. Koko oppilasmäärä on tänä vuonna ollut 25, joista oli miehiä 11 ja naisia 14. Työvuoden päättyessä erosi kurssin suorittaneena yksi miesoppilas, jota paitsi vuoden kuluessa laitoksesta lähti vielä yksi miespuolinen ja yksi naispuolinen oppilas. Naisoppilaat ovat olleet sijoitettuina koulun asumalaitokseen, mutta miespuoliset oppilaat ovat asuneet täysihoidossa koulun ulkopuolella.

Opetukseen on kuulunut, paitsi tavallisia kouluaineita ynnä pistekirjoituksen lukemista ja kirjoittamista, sokeille sopivia käsitöitä ja ammatteja, jolloin naisia on harjoitettu ompelussa sekä sukkien ja osaksi myös kankaiden kutomisessa, miehiä taas korien ja harjojen teossa ynnä puusepätöissä.

Laitoksella, jota ylläpitää »Sokeiden ystävien» Kuopion haaraosasto, on vuotuinen 12,000 markan suuruinen valtioapu.

Laitosta on johtanut johtajatar neiti Mia Lipponen ja valvonut erityinen johtokunta, jonka puheenjohtajana on toiminut sokeainkoulun johtaja G. A. Wuorela.

Tähän liitetään alamaisimmasti muutamia tilastollisia tauluja lukuvuodelta 1909—1910, jotka on laadittu asianomaisilta aistivälliskoulujen johtajilta saatujen tietojen nojalla.

Helsingissä, Koulutoimen Ylihallituksessa, toukokuun 1 p:nä 1911.

Viran puolesta:

Valter Forsius.

I. Opettajien ja opettajattarien lukumäärä Suomen valtion aistivalliskouluissa lukuvuonna 1909—1910.

Koulun laatu.	Koulupaikka.	Opetus- metodi.	Opetuskieli.	Opettajien ja opettajattarien lukumäärä.									Kaikki yhteensä.
				Vakinaisia ja koet- teeksi määrättyjä.			Virkaatekeviä ja apulaisia.			Tunti- ja palkkio- opettajia.			
				Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	
A. Kuuromykkäinkouluja.													
Kuuromykkäinkoulu	Porvoo	puhe-	ruotsi	3	4	7	—	1	1	—	1	1	9
»	Turku	puhe-	suomi	5	7	12	—	1	1	1	1	2	15
»	Mikkeli	kirjoitus-	suomi	4	5	9	—	—	—	1	1	2	11
»	Kuopio	puhe-	suomi	4	8	12	—	1	1	1	1	2	15
»	Pietarsaari	kirj. ja viitts-	ruotsi	2	2	4	—	1	1	2	1	3	8
»	Jyväskylä	kirj. ja viitts-	suomi	4	3	7	3	4	7	1	1	2	16
»	Oulu	puhe-	suomi	4	7	11	—	1	1	1	1	2	14
B. Sokeainkouluja.													
Sokeainkoulu	Helsinki	—	ruot. ja suom.	4	4	8	—	2	2	4	2	6	16
»	Kuopio	—	suomi	3	3	6	1	1	2	2	1	3	11
C. Tyisämielistenkouluja.													
Kasvatustulos	Perttula	—	ruot. ja suom.	1	6	7	—	1	1	2	—	2	10

II. Viikkotuntien lukumäärä kutakin opettajaa ja opettajatarta kohti valtion aistivalliskouluissa lukuvuonna 1909—1910.

Koulun laatu.	Koulupaikka.	Luokkia ja osastoja.	Opetustuntija viikossa, joita hoitaa:												Koko summa.
			Johtaja tai johtajatar.		Asumalaitoksen johtajatar.		Vakinainen, koetteeksi määrätty, apulais- tai virkaatoimittava opettaja ja opettajatar.		Tuntiopettaja ja opettajatar.		Yhteensä viikkotuntia.				
			Lukunäite.	Harjoitusaineita.	Lukunäite.	Harjoitusaineita.	Opettajien lukunäite.	Lukunäite.	Harjoitusaineita.	Opettajien lukunäite.	Lukunäite.	Harjoitusaineita.	Lukunäite.	Harjoitusaineita.	
A. Kuuromykkäinkouluja															
Kuuromykkäinkoulu	Porvoo	6	12	4	20	—	6	119	44	1	—	12	151	60	211
»	Turku	10	10	—	23	—	11	233	70	2	—	18	266	88	354
»	Mikkeli	7	15	—	18	—	7	147	51	2	—	12	180	63	243
»	Kuopio	10	10	—	15	—	11	236	67	2	—	18	261	85	346
»	Pietarsaari	6	16	—	—	—	5	85	23	3	—	21	101	44	145
»	Jyväskylä	9	10	—	—	—	13	224	122	2	—	18	234	140	374
»	Oulu	9	10	—	15	—	12	239	64	2	—	18	264	82	346
B. Sokeainkouluja.															
Sokeainkoulu	Helsinki	9	12	—	14	—	8	119	111	6	—	27	145	138	283
»	Kuopio	6	12	—	14	—	6	96	82	3	—	23	122	105	227
C. Työsiemienkouluj.															
Kasvatuslaitos	Perttula	14	8 1/3	—	—	—	7	86	82 2/3	2	—	32	94 1/3	114 2/3	209

III. Viikkotuntia kussakin luku- ja harjoitusaineessa valtion aistivalliskouluissa lukuvuonna 1909—1910.

Koulun laatu.	Koulupaikka.	Luokka tai vuosi- osasto.	Luku- ja harjoitusaineita.										Yhteensä.								
			Eroihin lantu- leikkejä.	Urkonto ja tekstin- säilytys.	Äitinkieli.	Laskento.	Mitänsoppi ja kir- jainto.	Maantiede.	Historia.	Luonnontiede.	Havainto-opetus.	Kaunokirjoitus.		Vornistelu.	Kaasvau.	Pihustus.	Laulu ja soitanto.	Kuntoharjoituksia.	Käsityöt ja aumatit.		
A. Kuuromykkäinkouluja.	Porvoo	II A	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	37		
		II B	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	37	
		II C	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	37	
		IV	—	3	19	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	42	
		VI	—	5	15	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	41
		VIII	—	6	13	4	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	42
		II A	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	36
		II B 1	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	36
Kuuromykkäinkoulu.... (Puhekoulu)	Turku	II B 2	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	36	
		II C	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	36	
		IV A	—	3	18	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	38	
		IV B	—	3	18	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	38
		VI A	—	5	15	4	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	40
		VI B	—	5	15	4	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	40
		VII	—	6	11	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	40
		VIII	—	6	11	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	40
		1. vähälaj. v	—	3	15	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
		Kuuromykkäinkoulu.... (Puhekoulu)	Mikkeli	IV C	—	3	20	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 (8)
IV D	—			3	20	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 (8)	36 (39)
VI C	—			5	15	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	38 (39)
VI D	—			5	15	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	38 (39)
VII	—			6	14	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	40 (41)
VIII	—			6	14	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	40 (42)
II A	—			—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 (5)	36 (35)
II B	—			—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 (5)	36 (35)
II C	—			—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 (5)	36 (35)
IV A 1	—			3	19	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 (6)	39 (37)

Kuuromykkäinkoulu ... (Puhekoulu)	Kuopio	IV A 2	—	3	19	4	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	8 (6) ⁿ	39 (37)		
		IV B	—	3	19	4	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	8 (6)	39 (37)		
		VI A	—	5	15	4	—	3	—	—	—	—	3	—	2	—	—	8 (8)	40 (40)		
		VI B	—	5	15	4	—	3	—	—	—	—	3	—	2	—	—	8 (7)	40 (39)		
		VII	—	6	12	4	—	3	2	—	—	—	3	—	2	—	—	8 (7)	40 (39)		
		VIII	—	6	12	4	—	3	2	—	—	—	3	—	2	—	—	8 (8)	40 (40)		
		yli-ik. { I	—	6	17	3	—	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	13 ¹ / ₂	44 ¹ / ₂	
		{ II	—	6	17	3	—	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	13 ¹ / ₂	44 ¹ / ₂	
Kuuromykkäinkoulu .... (Koulu yli-ikäisillesekä kirjoituskoulu)	Pietarsaari	kirj. { IV ja VII	—	5	19	4	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	10 ¹ / ₂	43 ¹ / ₂		
		{ VII ja VIII	—	5	17	4	—	3	—	—	—	1	3	—	1	—	—	10 ¹ / ₂	44 ¹ / ₂		
		I A	—	3	22	3	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	11 ¹ / ₂	44 ¹ / ₂		
		I B	—	3	22	3	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	11 ¹ / ₂	44 ¹ / ₂		
		I C	—	4	12	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	23		
		II A	—	4	20	3	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	12 ¹ / ₂	44 ¹ / ₂		
		II B	—	4	20	3	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	12 ¹ / ₂	44 ¹ / ₂		
		III A	—	5	16	3	—	2	—	—	—	2	3	—	2	—	—	10 ¹ / ₄	43 ¹ / ₄		
		III B	—	5	16	3	—	2	—	—	—	2	3	—	2	—	—	10 ¹ / ₄	43 ¹ / ₄		
		IV A	—	6	14	3	—	3	—	—	—	2	3	—	2	—	—	10 ¹ / ₄	43 ¹ / ₄		
Kuuromykkäinkoulu ... (Koulu yli-ikäisille)	Jyväskylä	IV B	—	6	14	3	—	3	—	—	—	2	3	—	2	—	—	10 ¹ / ₄	43 ¹ / ₄		
		II A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
		II B 1	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	6	36	
		II B 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		II C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		IV A	—	3	18	4	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	8	38	
		IV B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		VI A	—	5	15	4	—	3	—	—	—	—	3	—	2	—	—	—	8	40	
		VI B	—	5	14	4	—	2	—	—	—	—	3	—	2	—	—	—	8	40	
		VII	—	6	11	4	—	2	2	—	—	—	3	—	2	—	—	—	8	40	
B. Sokeainkouluja.	Oulu	VIII	—	6	11	4	—	2	2	2	—	—	3	—	2	—	—	8	40		
		Suom. valm. A (1:nen kouluvuosi)	3	3	7	3	—	—	—	—	3	—	3	2	—	2	—	—	8	34	
		Suom. valm. B. (1:nen kouluvuosi)	3	3	7	3	—	—	—	—	3	—	3	2	—	2	—	—	8	34	
		Suom. I (6:mas kouluvuosi)	—	3	8	4	—	2	—	2	3	—	3	1	—	2	—	—	17	45	
		Suom. II (5:des kouluvuosi)	—	4	8	4	1	3	2	2	—	—	3	—	—	2	—	—	16	45	
		Sokeainkolu	Helsinki																		

III. (Jatk.) Viikkotuntia kussakin luku- ja harjoitusaineessa valtion aistivalliskouluissa lukuvuonna 1909—1910.

Koulun laatu.	Koulupaikka.	Luokka tai vuosiosasto.	Luku- ja harjoitusaineita.														Yhteensä.		
			Fröbelin laulu-laitteita.	Uskonto ja tekstin-selitys.	Äidinkieli.	Laskento.	Mittensoppi ja kirjainto.	Maantiede.	Historia.	Luonnontiede.	Havainto-opetus.	Kannokirjoitus.	Voimistelu.	Kaavaku.	Piirustus.	Laulu ja soitanto.		Kouluharjoituksia.	Käsitteet ja ammatti.
B. Sokeainkouluja.	Helsinki	Suom. työos. I (7:mäs kouluvuosi)	—	1	4	3	—	1	1	1	—	—	3	—	—	2	—	29	45
		Suom. työos. II (9:säs kouluvuosi)	—	1	2	1	—	2	1	1	—	—	3	—	—	2	—	32	45
		Ruots. valm. (1:nen kouluvuosi)	3	3	7	3	—	—	—	—	3	—	3	2	—	2	—	8	34
		Ruots. kouluos. (3:s ja 5:s kouluv.)	—	4	8	4	1	3	2	2	—	—	3	—	—	2	—	16	45
		Ruots. työos. (5:s ja 7:s kouluv.)	—	1	4	1	—	1	1	1	—	—	3	—	—	2	—	31	45
Sokeainkoulu	Kuopio	I A (2:nen kouluvuosi)	—	4	8	4	4	—	—	—	4	—	2 ¹ / ₂	2	—	1	—	14	38 ¹ / ₂
		I B (2:nen kouluvuosi)	—	4	8	4	4	—	—	—	4	—	2 ¹ / ₂	2	—	1	—	10	34 ¹ / ₂
		II (4:jäs kouluvuosi)	—	5	8	4	—	3	—	—	4	—	2 ¹ / ₂	2	—	1	—	15 ¹ / ₂	45
		III (6:des kouluvuosi)	—	5	8	4	1	3	2	2	—	—	2 ¹ / ₂	—	—	2	—	15 ¹ / ₂	45
		IV (8:s kouluvuosi)	—	2	4	2	—	1	2	1	—	—	2 ¹ / ₂	—	—	1 (2)	—	28 ¹ / ₂	44 (45)
		V (10:s kouluvuosi)	—	1	2	1	—	1	1	—	—	2 ¹ / ₂	—	—	4	—	33 ¹ / ₂	47	

M u i s t. Missä kaksi lukua on samassa sarakkeessa, tarkoittaa edellinen mies- ja jälkimäinen naisoppilaita.

IV. Valtion aistivalliskoulujen menot opetukseen y. m. vuonna 1910.

Koulun laatu.	Koulupaikka.	Palkkauksia.		Kirjasto.		Opetus- ja työkalusto.		Polttopuut ja valaistus.		Ruuanpito ja majointus.		Lääkärin-palkkio ja lääkkeitä		Sekalaisia menoja.		Yhteensä menoja vuoden kuluessa ¹⁾		Ylimääräisiä luokkia ja menoja.		
		Smf.	mlk.	Smf.	mlk.	Smf.	mlk.	Smf.	mlk.	Smf.	mlk.	Smf.	mlk.	Smf.	mlk.	Smf.	mlk.	Smf.	mlk.	
A. Kuuromykkäinkouluja.																				
Kuuromykkäinkoulu	Porvoo	24,866	61	167	66	976	46	2,933	78	13,362	63	274	50	1,062	82	45,261	07	1,616	61	
»	Turku	41,800	64	199	69	1,399	81	6,243	57	26,054	96	600	—	2,499	77	66,031	59	10,633	15	
»	Mikkeli	33,691	83	200	—	1,198	06	3,972	37	21,170	81	500	—	1,998	06	63,628	23	897	10	
»	Kuopio	41,982	03	90	25	1,058	02	4,198	01	34,740	92	600	—	2,299	95	88,569	18	3,600	—	
»	Pietarsaari	17,710	—	188	22	830	82	1,247	16	5,456	98	283	25	1,216	19	²⁾ 26,932	62	—	—	
»	Jyväskylä	38,410	05	200	—	1,901	28	2,563	82	3,423	40	600	—	1,338	09	49,441	04	1,004	40	
»	Oulu	35,092	08	199	35	1,393	64	6,487	87	29,841	26	599	95	2,497	11	81,888	30	5,777	04	
B. Sokeainkouluja.																				
Sokeainkoulu	Helsinki	37,116	66	149	77	4,250	90	5,847	83	14,909	66	1,000	—	5,899	13	69,173	95	—	—	
»	Kuopio	26,227	66	149	90	3,494	—	5,995	88	12,113	64	658	20	3,996	50	55,597	46	2,963	82	
C. Tylsämielisten kouluja.																				
Kasvatustila	Perttula	29,448	34	193	53	455	39	5,349	76	15,566	98	745	50	6,282	85	77,658	98	19,616	63	

¹⁾ Tähän eivät sisälly kouluhuoneustomaksut.

²⁾ » » » rinnakkaisluokan menot.

